

ביאורים לכמה דברי המסורה – פרשת תשא

[1 ל, כג – "קח לך בשמים ראש מר-דרור" (מר בקמץ, בלי ו')
ומפרש הרב יחיאל אפשטיין ב"ערוך השולחן העתיד" (הלי כלי המקדש, טו/יב), שעל סמך זה, הרמב"ם
כתב שהוא דם חיה ולא צמח. (כדעת הראב"ד)

[2 לאח – "הכיר" (מלא ו'). ויש רק ג' מלאים (לא, ט, ל, יח), אבל עוד שש פעמים כתוב "כיר" בלי ו'.
ונע"ד ביאור הדבר כי הכיור נעשה מן "מראות הצובאות" שהנשים נדבו למשכן (עיין רש"י על שמות לח, ח)
וזוהי לזכותן, אשר הן כיוונו במצרים להרבות צאצאים לשם שמים, ולכן היה להן יד ושם בבית
המקדש. והנה עד למעשה העגל היה גם לגברים בישראל חלק במצוה זו. אבל בחטא העגל
נסתלקה זכותם, ולכן נפלה אות ו' (אות שהיא סמל לזכר) מן הכיור. כי הנשים לא נתנו מן תכשיטיהן
לעגל אבל הגברים נתנו (תנחומא, פנחס, ז' וכן במד"ר כא/יא). **ולכן בשלש הפעמים שלפני חטא העגל, עוד נכתב**
"כיר" באות ו' (כני"ל) אבל אח"כ מיד חסר ו' בכל פעם שנכתב בתורה "כיר".

הערה: ויש להקשות על הנ"ל מן הפסוק בשמות ל/כח, אשר שם לכאורה מדובר **מלפני** חטא העגל ונאמר בכל זאת בלי
אות ו'! ויש לתרץ כי באמת גם הפסוק הוא נאמר אחרי חטא העגל, כי הנה נבחר שם אהרן הכהן לעבודת המשכן
(ל/ל) ובכן פרשה זו כתובה שלא במקומה, ואין מוקדם ומאוחר בתורה, והיא נאמרה אחרי חטא העגל. כי חז"ל אמרו
"ראויין היו כל ישראל (הבכורות) לאכול בקדשים עד שלא עשו העגל, משעשו העגל נטלו מהם ונתנו לכהנים" (מכילתא
יתרו, פרשה יט וכן מפורש בזבחים קיב:). ובכן פסוק זה נאמר **אחרי** חטא העגל.

[3 לא, יח – "ויתן אל משה ככלותיו" (חסר ו' ראשונה)
עיין שמו"ר פרשה מ"א א-ז, וכן "מנחת שי" כאן ודבריו על במדבר ז, א.

[4 לב, א – "וירא העם כי ב'ש' (חסר ו')
עיין "מנחת שי".

[5 לב, יט – "וישלך מיִדו" (כתיב חסר י' שניה, כאילו רק יד אחת)
ללמד ש"היד הגדולה" (נרמז ביו"ד) רמזה לו שישבור אותם, ואמר מוטב שיראה אותה כפנויה ולא
כאשת איש (מדרש חסרות ויתרות, וכן הוא באבות דר' נתן, פ"ב וכן שמו"ר מו/א).

וענין "הסכימה דעתו לדעת המקום" עיין "גור אריה" למהר"ל על שמות יט/טו.
עבור עוד פירושים, עיין "מנחת שי".

ונלע"ד ע"פ המבואר במכות כג. שחזני בית הדין שהלקו את הרשע המולקה, הגביהו את הרצועה
בשתי ידיהם, והורידו את הרצועה רק ביד אחת "כי היכי דתיתי מרזיא" (כך היא גירסת הערוך, כלומר
בתנופת כח מרוכז, ולא שצריכים לתאם יחד כח שתי הזרועות, ולכן איננו בכח). וכן אצל משה רבנו "וישבר
אותם" בלשון פיעל, בכח רב ובעוצמה, לכן הריס בב' ידיו אבל הוריד רק באחת.

[6 לג, ו – "את עֲדָים מהר חֲזַרְב" (מלא ו')
כל הר חורב חסר ו', פרט לפסוקנו, לפי שעד שלא חטאו בעגל היתה חרב לפנייהם ומאבדת
אויביהם. וכשחטאו בו נעשה חורבה. ("מדרש חסרות ויתרות" ע"פ ע"ז ה, וכן שבת פט:).